

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پیاده کردن نقشه و عملیات خاکبرداری

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

شاخه: کاردانش

زمینه: صنعت

گروه تحصیلی: معماری و ساختمان

رشته مهارتی: کارهای عمومی ساختمان

نام استاندارد مهارتی مبنا: بنای سفت کار درجه ۲

کد استاندارد متولی: ۹-۵۱/۲۳/۲/۴

عنوان و نام پدیدآور	: پیاده کردن نقشه و عملیات خاکبرداری [کتاب های درسی] ۳۱۰۱۰۶ / شاخه کاردانش، زمینه صنعت، گروه تحصیلی معماری و ساختمان، رشته مهارتی، کارهای عمومی ساختمان/ برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تأییف: دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش؛ مؤلف: محمدرضا روشن ضمیر وزارت آموزش و پرورش، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی.
مشخصات نشر	: تهران: شرکت چاپ و شرک کتاب های درسی ایران، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص. مصور (بخشی رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۲-۱۹۸۸-۵-۹۶۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: عملیات خاکی
شناسه افزوده	: روشن ضمیر، محمدرضا. الف - سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. ب - دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش
رده بنده کنگره	: ۱۳۹۳ ۹ TA ۷۲۵ / پ
رده بنده دیوبی	: ۳۷۳/ ک ۶۰۹/۱۲
شماره کتاب شناسی ملی	: ۳۱۰۰۱۷۷

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

پیاده‌کردن نقشه و عملیات خاکبرداری - ۳۱۰۱۰۶

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

محمد رضا روشن‌ضمیر (مؤلف)

اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

امیرحسین متینی (صفحه‌آرا و طراح جلد)

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی- ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران- کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج- خیابان ۶۱ (دارو پخش)

تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهایمی خاص»

چاپ دوم ۱۳۹۶

نام کتاب:

پدیدآورنده:

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:

مدیریت آماده‌سازی هنری:

شناسه افزوده آماده‌سازی:

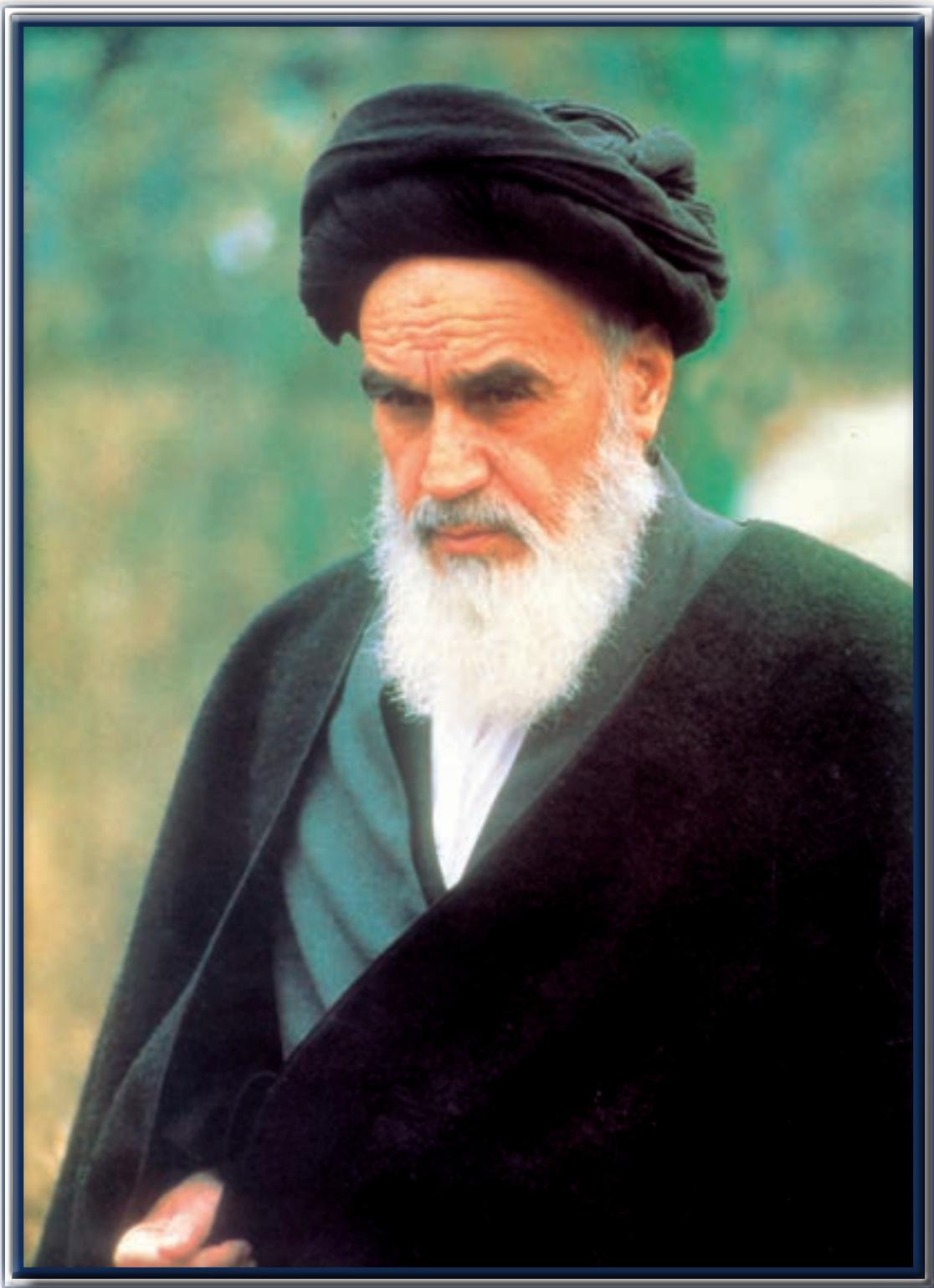
نشانی سازمان:

ناشر:

چاپخانه:

سال انتشار و نوبت چاپ:

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکسیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز منوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید،
از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشد و از اتکای به اجانب پرهیزید.
امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :
پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

پیام نگار(ایمیل)
tvoccd@roshd.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)
www.tvoccd.medu.ir

مقدمه‌ای بر چگونگی برنامه‌ریزی کتاب‌های پودمانی

برنامه‌ریزی تأليف «پودمان‌های مهارت» یا «کتاب‌های تخصصی شاخه کاردانش» بر مبنای استانداردهای کتاب «مجموعه برنامه‌های درسی رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش، مجموعه هشتم» صورت گرفته است. بر این اساس ابتدا توانایی‌های هم خانواده (Harmonic Power) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. سپس مجموعه مهارت‌های هم خانواده به صورت واحدهای کار تحت عنوان (Unit) دسته‌بندی شوند. در نهایت واحدهای کار هم خانواده با هم مجدداً دسته‌بندی شده و پودمان مهارتی (Module) را شکل می‌دهند.

دسته‌بندی «توانایی‌ها» و «واحدهای کار» توسط کمیسیون‌های تخصصی با یک نگرش علمی انجام شده است به گونه‌ای که یک سیستم پویا بر برنامه‌ریزی و تأليف پودمان‌های مهارت نظارت دائمی دارد. با روش مذکور یک «پودمان» به عنوان کتاب درسی مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش در «شاخه کاردانش» چاپ سپاری می‌شود.

به طور کلی هر استاندارد مهارت به تعدادی پودمان مهارت (M_1 و M_2 و ...) و هر پودمان نیز به تعدادی واحد کار (U_1 و U_2 و ...) و هر واحد کار نیز به تعدادی توانایی ویژه (P_1 و P_2 و ...) تقسیم می‌شوند. به طوری که هنرجویان در پایان آموزشی واحدهای کار (مجموع توانایی‌های استاندارد مربوطه) و کلیه پودمان‌های هر استاندارد تسلط و مهارت کافی در بخش نظری و عملی را به گونه‌ای کسب خواهند نمود که آمادگی کامل را برای شرکت در آزمون جامع نهایی جهت دریافت گواهینامه مهارت به دست آورند. بدیهی است هنرآموزان و هنرجویان ارجمند شاخه کاردانش و کلیه عزیزانی که در امر توسعه آموزش‌های مهارتی فعالیت دارند، می‌توانند ما را در غنای کیفی پودمان‌ها که برای توسعه آموزش‌های مهارتی تدوین شده است رهنمون و یاور باشند.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر تأليف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کاردانش

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

واحد کار اول - پیشگیری از حوادث، و رعایت نکات ایمنی و انجام کمک‌های اولیه ۱	۲۶-۱
۱-۱- ایمنی در محیط کار ۳	۳
۲-۱- آتش‌سوزی (حریق) ۶	۶
۳-۱- انجام کمک‌های اولیه ۹	۹
۴-۱- آشنایی با حوادث ناشی از کار ۱۰	۱۰
۵-۱- اصول کلی پانسمان ساده ۱۵	۱۵
۶-۱- اصول حمل مصدوم ۱۹	۱۹
واحد کار دوم - تشخیص سطوح و احجام هندسی ۷۴-۲۷	۷۴-۲۷
۱-۱- اصول ترسیمی اشکال هندسی ۲۹	۲۹
۲-۱- آشنایی با احجام هندسی ساده ۶۰	۶۰
۳-۲- سیستم‌های اندازه‌گیری ۶۵	۶۵
۴-۲- زاویه و انواع آن: ۶۷	۶۷
۵-۲- آشنایی با وسایل اندازه‌گیری ۷۳	۷۳
واحد کار سوم - نقشه‌خوانی ۱۲۴-۷۵	۱۲۴-۷۵
۱-۳- چگونگی ترسیم پلان ساختمان‌های آجری ۷۷	۷۷
۲-۳- برش یا مقطع ۸۰	۸۰
۳-۳- نما ۸۴	۸۴
۴-۳- پلان موقعیت ۸۶	۸۶
۵-۳- پی‌های ساختمانی و انواع آن ۸۹	۸۹
۶-۳- ساختمان‌های اسکلت فلزی ۹۷	۹۷
۷-۳- دیوارهای برشی ۱۰۱	۱۰۱
۸-۳- علائم ترسیم پلان ۱۰۲	۱۰۲
۹-۳- پلان فونداسیون ۱۱۷	۱۱۷
۱۰-۳- مقیاس (scale) ۱۲۱	۱۲۱

واحد کار چهارم - پیاده کردن نقشه	۱۲۵-۱۳۶
۱-۴- وسایل و ابزار کار	۱۲۸
۲-۴- آشنایی با پیدا کردن برهای ساختمان	۱۳۱
۳-۴- پیاده کردن اصلاح زوایا و قوس ها	۱۳۳
واحد کار پنجم - خاکبرداری، پی کنی و رگلاژ کف فونداسیون	۱۳۷-۱۵۱
۱-۵- نکات ایمنی ضمن خاکبرداری و پی کنی	۱۳۹
۲-۵- انواع زمین مورد خاکبرداری	۱۴۱
۳-۵- ابزار و وسایل خاکبرداری، پی کنی و حمل آنها	۱۴۴
۴-۵- اصول شمع بندی جهت ایمنی ساختمان های مجاور در خاکبرداری و پی کنی	۱۴۷
۵-۵- تعیین اختلاف ارتفاع با استفاده از شیلنگ تراز	۱۵۰
منابع و مأخذ	۱۵۲

هدف کلی پودمان
توانایی نقشه‌خوانی، پیاده‌کردن نقشه
و عملیات خاکبرداری

ساعت			عنوان توانایی	شماره	
جمع	عملی	نظری		توانایی	واحد کار
۳	۲	۱	پیشگیری از حوادث و رعایت نکات ایمنی	۱	
۳	۲	۱	انجام کمک‌های اولیه	۲	۱
۱۵	۱۰	۵	تشخیص سطوح و احجام هندسی	۳	۲
۱۴	۱۰	۴	نقشه‌خوانی	۴	۳
۱۴	۱۰	۴	پیاده‌کردن نقشه	۵	۴
۳۰	۲۰	۱۰	خاکبرداری و پیکنی و رگلاژ کف فونداسیون	۶	۵
۷۹	۵۴	۲۵	جمع		